Journal for Developing the Social and Community, 13 (1), 597-612 : January-April 2026
(สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม)

Curriculum Development to Promote Reading Habits and Reading Literacy through Isan Local Literature for Primary School Students

Kamonlak Promma
Mahasarakham University
E-mail: Kamonlak.ave@gmail.com
Prasong Saihong
Mahasarakham University
E-mail: presong.sa@msu.ac.th
Wannapa Karupan
Rajabhat Maha Sarakham University
E-mail: Nannywannapa602@gmail.com
Artith Boonnakkasaen
Independent Researcher
E-mail: artith.boon@gmail.com
Yannapat Seehamongkon
Mahasarakham University
E-mail: yannapat.s@msu.ac.th
Nippita Kulchit
Sripatum University Khon Kaen Campus
E-mail: nikui101@gmail.com

Received	Reviewed	Revised	Accepted
05/02/2026	13/02/2026	16/02/2026	17/03/2026

Abstract

Background and Objectives: This study aimed to develop a curriculum to promote reading habits and reading literacy through the use of Isan local literature for primary school students. The research was conducted in two phases. Phase 1 focused on drafting the curriculum based on the synthesis of curriculum components derived from the study of current conditions and needs for curriculum development. Relevant documents and research on curriculum development, reading habits, reading literacy, and Isan local

literature were reviewed. Data on conditions and needs were collected from stakeholders using questionnaires and focus group discussions. The research instruments included a document analysis form, a questionnaire on conditions and needs, and an unstructured interview guide. Data were analyzed using descriptive statistics, including frequency, percentage, mean, and standard deviation.

Methodology: Phase 2 involved developing the curriculum and evaluating the appropriateness of the draft. Five experts in curriculum and instruction, Thai language learning management, research and statistics, and local literature participated in the curriculum critique and evaluation. The evaluation instrument was a five-point Likert scale questionnaire consisting of 11 items covering four aspects: curriculum development, learning activities, teacher instruction, and measurement and evaluation. The instrument showed acceptable content validity, with an Index of Item-Objective Congruence (IOC) ranging from 0.50 to 1.00. Data were analyzed using mean and standard deviation.

Results: The developed curriculum consisted of seven components: curriculum principles, objectives, structure, learning activities, instructional media and learning resources, measurement and evaluation, and learning units. The overall evaluation indicated a high level of appropriateness ($\bar{x}$ = 4.39, S.D. = 0.56).

Conclusion: The developed curriculum was considered appropriate in terms of structure, content, and learning management processes and can serve as a guideline for promoting reading habits and reading literacy among primary school students.

Keywords: curriculum development; reading habits; reading literacy; Isan local literature

Journal for Developing the Social and Community, 13 (1), 597-612 : January-April 2026
(สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม)

การพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการรู้เรื่องการอ่าน โดยใช้วรรณกรรมอีสาน สำหรับนักเรียนประถมศึกษา

กมลลักษณ์ พรมมา
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อีเมล: Kamonlak.ave@gmail.com
ประสงค์ สายหงษ์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อีเมล: presong.sa@msu.ac.th
วรรณภา ครุพันธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อีเมล: Nannywannapa602@gmail.com
อาทิตย์ บุญนาคเสนก์
นักวิจัยอิสระ
อีเมล: artith.boon@gmail.com
ญาณภัทร สีหะมงคล
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อีเมล: yannapat.s@msu.ac.th
นิพพิทา กุลชิต
มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาลัยเขตขอนแก่น
อีเมล: nikui101@gmail.com

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการรู้เรื่องการอ่าน โดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นอีสาน สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยแบ่งกระบวนการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ (1) การยกร่างหลักสูตรโดยนำข้อมูลการสังเคราะห์องค์ประกอบหลักสูตรจากการวิจัยระยะที่ 1 โดยการศึกษาสภาพและความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการรู้เรื่องการอ่านโดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นอีสานสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยแบ่งขั้นตอนดำเนินการเป็น 2 ขั้น ดังนี้ ขั้นที่ 1 การศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการพัฒนาหลักสูตร การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการรู้เรื่องการอ่าน และวรรณกรรมท้องถิ่นอีสาน สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ขั้นที่ 2 ศึกษาสภาพและความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการรู้เรื่องการอ่านจากผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยการใช้

แบบสอบถาม และการสนทนากลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบบันทึกการวิเคราะห์ แบบสอบถามสภาพและความต้องการ และแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำมาพัฒนาหลักสูตรมากำหนดเป็นองค์ประกอบและดำเนิน (1) การยกร่างหลักสูตร (2) ดำเนินการวิพากษ์หลักสูตร โดยนำร่างหลักสูตรไปประเมินความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ประกอบไปด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านภาษาไทย ด้านการวิจัยและสถิติ และด้านวรรณกรรมท้องถิ่น เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประเมินความเหมาะสมร่างหลักสูตรมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert Scale) จำนวน 11 ข้อ แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร 3 ข้อ ด้านการจัดกิจกรรมสำหรับการเรียนรู้ 3 ข้อ ด้านการสอนของครูผู้สอน 3 ข้อ ด้านวิธีการวัดและการประเมินผล 2 ข้อ รวม 11 ข้อ ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรของครูสอนภาษาไทย เลือกของข้อความที่มีค่าความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.50 – 1.00 ไว้เท่ากับจำนวนข้อคำถามที่ต้องการในแต่ละด้านของแบบสอบถามสภาพ เพื่อนำไปใช้จริง ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญข้อคำถามมีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหารายข้อตั้งแต่ 0.80 -1.00 แบบสอบถาม เพื่อนำไปใช้จริง ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญข้อคำถามมีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหารายข้ออยู่ระหว่าง 0.60 -1.00 ที่ครอบคลุมองค์ประกอบของร่างหลักสูตร การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรนี้มี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของหลักสูตร 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) โครงสร้างของหลักสูตร 4) กิจกรรมการเรียนรู้ 5) สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ 6) การวัดและประเมินผล และ 7) หน่วยการเรียนรู้ โดยทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.39, S.D. = 0.56) และได้รับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อปรับปรุง เช่น การปรับชื่อหลักสูตรให้กระชับ การปรับข้อความในหลักการและจุดมุ่งหมายให้เชื่อมโยงกันส่งผลให้หลักสูตรนี้มีความเหมาะสมสำหรับส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการรู้เรื่องการอ่าน โดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นอีสานที่เหมาะสมกับนักเรียนระดับประถมศึกษา

ระเบียบวิธีการวิจัย: กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้เชี่ยวชาญที่ดำเนินการวิพากษ์และประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรด้วยวิธีการผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 2 ท่าน, ด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 1 ท่าน, ด้านการวิจัยและสถิติ จำนวน 1 ท่าน และด้านวรรณกรรมท้องถิ่น จำนวน 1 ท่าน ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านเป็นผู้มีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 10 ปี โดยดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่น้อยกว่าระดับชำนาญการพิเศษ หรือสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอกในสาขาที่เกี่ยวข้องการวิจัยการวิจัยระยะที่ 1 ศึกษาสภาพและความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการรู้เรื่องการอ่าน โดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นอีสาน สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ 1. แบบบันทึกการสังเคราะห์เอกสารจากการศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยจากนัก

การศึกษาแต่ละท่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 2. แบบสอบถามสภาพและความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรฯ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ 3. แบบสนทนาแนวคำถามในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร การวิจัยระยะที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และการรู้เรื่องการอ่าน โดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นอีสาน สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อตรวจสอบคุณภาพของร่างหลักสูตรในการวิจัยระยะนี้ คือ แบบประเมินความเหมาะสมของร่างหลักสูตรส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการรู้เรื่องการอ่าน โดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นอีสาน สำหรับนักเรียนประถมศึกษา ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของ Likert

ผลการวิจัย: 1) แบบประเมินความเหมาะสมของร่างหลักสูตรส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการรู้เรื่องการอ่าน โดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นอีสาน โดยทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.39, S.D. = 0.56).

สรุปผล: หลักสูตรส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการรู้เรื่องการอ่านโดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นอีสาน สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมทั้งด้านโครงสร้าง เนื้อหา และกระบวนการจัดการเรียนรู้ อีกทั้งยังสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมการอ่านและการรู้เรื่องการอ่านและนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษาได้

คำสำคัญ : การพัฒนาหลักสูตร; นิสัยรักการอ่าน; การรู้เรื่องการอ่าน; วรรณกรรมท้องถิ่นอีสาน

บทนำ

โลกในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เทคโนโลยี และสารสนเทศอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ทักษะการอ่านกลายเป็นเครื่องมือพื้นฐานที่จำเป็นในการเรียนรู้ตลอดชีวิต การอ่านไม่เพียงเป็นการถ่ายทอดข้อมูลหรือเนื้อหา แต่ยังเป็นกระบวนการพัฒนาทักษะการคิด การวิเคราะห์ และการเข้าใจเนื้อหาอย่างลึกซึ้ง ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาในยุคปัจจุบัน กระทรวงศึกษาธิการจึงให้ความสำคัญกับการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านและความสามารถในการรู้เรื่องการอ่าน โดยได้กำหนด “ทศวรรษแห่งการอ่าน” (พ.ศ. 2552–2561) และดำเนินโครงการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านในระบบการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542; กระทรวงศึกษาธิการ, 2546; 2551) อย่างไรก็ตาม รายงานผลการประเมินของ PISA (OECD, 2022) พบว่าความสามารถด้านการอ่านของนักเรียนไทยยังอยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุงโดยผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มประเทศใน OECD และมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะระดับประถมศึกษาซึ่งเป็นช่วงวัยที่สำคัญในการสร้างนิสัยรักการอ่านหากนักเรียนขาดพื้นฐานที่ดีในระยะนี้ย่อมส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ แม้นมาส ชวลิต (2529) เช่นเดียวกับผลการประเมินระดับชาติ O-NET และ NT ซึ่งสะท้อนว่านักเรียนจำนวนมากยังขาดความสามารถในการตีความและ

เข้าใจสิ่งที่อ่าน โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษา ข้อมูลจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 (2566) พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยด้านความเข้าใจในการอ่านเพียงร้อยละ 56.65 และระดับประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยเพียงร้อยละ 42.78 ซึ่งอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ

จากการวิจัยในระยะที่ 1 ซึ่งมุ่งศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ รวมถึงการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ครูผู้สอนมีการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการรู้เรื่องการอ่านอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}$ = 2.17, SD = 0.12) ในขณะที่มีความต้องการพัฒนาหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.58, SD = 0.03) นอกจากนี้ผลการสนทนากลุ่มสะท้อนให้เห็นว่า ควรมีการพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานมาใช้เป็นบทอ่านเนื่องจากมีความเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตและบริบทของผู้เรียน ทั้งนี้ผลการสังเคราะห์เอกสารยังระบุว่า กระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมควรประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ 2) การยกร่างหลักสูตร 3) การวิพากษ์หลักสูตร และ 4) การทดลองใช้หลักสูตร โดยมีองค์ประกอบหลักที่สำคัญ 7 ด้าน ได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และหน่วยการเรียนรู้ โดยการบูรณาการวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานมาใช้เป็นบทอ่านซึ่งแนวคิดการใช้วรรณกรรมเป็นฐานนี้สอดคล้องกับทฤษฎีของ Rosenblatt (1994) ที่ระบุว่าการอ่านวรรณกรรมช่วยสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้อ่านกับประสบการณ์เดิม กระตุ้นแรงจูงใจ และเสริมสร้างทักษะการคิดระดับสูง วรรณกรรมท้องถิ่นอีสานจึงถือเป็นทรัพยากรทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่าในการนำมาพัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านและการรู้เรื่องการอ่านในครั้งนี้

ด้วยเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยจึงมุ่งพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการรู้เรื่องการอ่านโดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นอีสาน สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทชุมชน อันจะนำไปสู่การปลูกฝังนิสัยรักการอ่านและเสริมสร้างทักษะการอ่านของผู้เรียนได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการรู้เรื่องการอ่าน โดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นอีสาน สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

ร่างหลักสูตรส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการรู้เรื่องการอ่าน โดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นอีสาน สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากขึ้นไป ตามการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยระยะที่ 1 ศึกษาสภาพและความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการรู้เรื่องการอ่าน โดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นอีสาน สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยแบ่งเป็น 2 ขั้น ดังนี้

1. การศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และการรู้เรื่องการอ่าน โดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นอีสาน สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา

2. ศึกษาสภาพและความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรจากผู้ที่เกี่ยวข้องโดยการตอบถามแบบสอบถาม และการสนทนากลุ่ม

การวิจัยระยะที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และการรู้เรื่องการอ่าน โดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นอีสาน สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยแบ่งเป็น 2 ขั้น ดังนี้

1. การยกร่างหลักสูตร

2. การวิพากษ์หลักสูตรด้วยผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

1. ขอบเขตกลุ่มผู้ให้ข้อมูลการวิจัย

ระยะที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และการรู้เรื่องการอ่าน โดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นอีสาน สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาแบ่งเป็น 2 ข้อดังนี้ (1) การยกร่างหลักสูตร (2) การวิพากษ์หลักสูตรด้วยผู้เชียวชาญ (Connoisseurship) โดยนำข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรจากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากการสอบถาม การสนทนากลุ่มและมาใช้ในการยกร่างหลักสูตรส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการรู้เรื่องการอ่าน โดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นอีสาน สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาครั้งนี้ มีรายละเอียดดังนี้ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลการวิจัย คือ คือ ผู้เชี่ยวชาญที่ดำเนินการวิพากษ์และประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรด้วยวิธีการผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 2 ท่าน, ด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 1 ท่าน, ด้านการวิจัยและสถิติ จำนวน 1 ท่าน และด้านวรรณกรรมท้องถิ่น จำนวน 1 ท่าน ทั้งนี้ ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านเป็นผู้มีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 10 ปี โดยดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่น้อยกว่าระดับชำนาญ

การพิเศษ หรือสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอกในสาขาที่เกี่ยข้อง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมของร่างหลักสูตร ซึ่งมีรายละเอียดครอบคลุมองค์ประกอบของ การร่างหลักสูตรส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการรู้เรื่องการอ่าน จำนวน 7 องค์ประกอบ ลักษณะของแบบประเมินเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) ตามแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด โดยผู้วิจัยใช้แบบประเมินดังกล่าวในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิพากษ์หลักสูตร เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ. 2567

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำผลการประเมินความเหมาะสมของร่างหลักสูตรส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการรู้เรื่องการอ่านโดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นอีสาน สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากนั้นนำผลการวิเคราะห์ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยตามแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด (2554) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มาก
ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การยกร่างหลักสูตรส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการรู้เรื่องการอ่าน โดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นอีสาน”

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการวิพากษ์หลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship

ระเบียบวิธีวิจัย

ผลการพัฒนาหลักสูตรและเอกสารประกอบเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการรู้เรื่องการอ่านโดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นอีสาน สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการยกร่างหลักสูตรตามขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรที่สังเคราะห์ไว้ ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ และขั้นการยกร่างหลักสูตร

โดยการนำผลการสังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการมาใช้ในการยกร่างหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของหลักสูตร 2) จุดประสงค์ของหลักสูตร 3) โครงสร้างของหลักสูตร 4) กิจกรรมการเรียนรู้ 5) สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ 6) การวัดและประเมินผล และ 7) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อตรวจสอบคุณภาพของร่างหลักสูตรในการวิจัยระยะนี้ คือ แบบประเมินความเหมาะสมของร่างหลักสูตรส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการรู้เรื่องการอ่าน โดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นอีสาน สำหรับนักเรียนประถมศึกษา ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของ Likert โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนแบ่งเป็น เหมาะสมมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับ โดยมีลำดับขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้:

1. การพัฒนาเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและทฤษฎีการสร้างแบบประเมิน เพื่อกำหนดขอบข่ายให้ครอบคลุมองค์ประกอบหลักของหลักสูตรทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) โครงสร้างเนื้อหา 4) กิจกรรมการเรียนรู้ 5) สื่อและแหล่งเรียนรู้ 6) การวัดและประเมินผล และ 7) หน่วยการเรียนรู้ จากนั้นจึงดำเนินการสร้างข้อคำถามจำนวน 20 ข้อ ที่มุ่งเน้นความสอดคล้องเชิงเนื้อหาตามองค์ประกอบของหลักสูตรและการนำไปใช้

2. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยนำร่างแบบประเมินเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสมเบื้องต้นก่อนนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผลการวิเคราะห์พบว่าข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) รายข้ออยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 ซึ่งผ่านเกณฑ์การพิจารณาทุกข้อ และมีค่าความตรงเชิงเนื้อหาทั้งฉบับ เท่ากับ 0.86 (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2553) จึงถือเป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการตรวจสอบคุณภาพและความเหมาะสมของร่างหลักสูตรโดยดำเนินการดังนี้

1. เตรียมร่างหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร และแบบประเมินความเหมาะสมร่างหลักสูตร เพื่อส่งให้ผู้เชี่ยวชาญศึกษาล่วงหน้าก่อนวันประชุมวิพากษ์หลักสูตร 1 สัปดาห์

2. จัดประชุมวิพากษ์หลักสูตรโดยผู้วิจัยนำเสนอองค์ประกอบและรายละเอียดของหลักสูตรเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ
แต่ละท่านได้อภิปราย วิพากษ์ และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในแต่ละองค์ประกอบอย่างเป็นอิสระ

3. ภายหลังจากการรับฟังข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านประเมินระดับความเหมาะสมของร่างหลักสูตรลงในแบบประเมินที่ผู้วิจัยเตรียมไว้

4. การรวบรวมแบบประเมินความเหมาะสมของร่างหลักสูตรทั้งหมด รวมถึงบันทึกข้อเสนอแนะเชิงคุณภาพเพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ผลต่อไป

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็น 2 ส่วนหลัก ได้แก่

1. ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบประเมินความเหมาะสมของร่างหลักสูตร ดำเนินการวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) พร้อมทั้งแปลผลข้อมูลตามเกณฑ์มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์แปลผลดังนี้ นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินความเหมาะสมร่างหลักสูตรไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ของ บุญชม ศรีสะอาด (2554) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการจดบันทึกและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ ดำเนินการวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อรวบรวมประเด็นสำคัญและข้อสังเกตสำหรับนำไปสู่การปรับปรุงร่างหลักสูตรให้มีความสมบูรณ์สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัยในระยะที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการรู้เรื่องการอ่าน โดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นอีสาน สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการดำเนินงานแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ผลการยกร่างหลักสูตร ผู้วิจัยดำเนินการยกร่างหลักสูตรโดยนำผลการสังเคราะห์องค์ประกอบสำคัญที่ได้จากการวิจัยในระยะที่ 1 มาเป็นกรอบโครงสร้างในการยกร่างหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 7 ด้าน ได้แก่ 1) หลักการของหลักสูตร 2) จุดประสงค์ของหลักสูตร 3) โครงสร้างหลักสูตร 4) กิจกรรมการเรียนรู้ 5) สื่อและแหล่งเรียนรู้ 6) การวัดและประเมินผล และ 7) หน่วยการเรียนรู้ โดยผลการยกร่างดังกล่าวได้นำไปสู่การจัดทำเป็นร่างหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรที่สมบูรณ์ เพื่อนำไปตรวจสอบคุณภาพในขั้นตอนต่อไป

2. ผลการประเมินความเหมาะสมของร่างหลักสูตรส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และการรู้เรื่องการอ่าน โดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นอีสาน สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยใช้กระบวนการสัมมนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านปรากฏผลดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความเหมาะสมของร่างหลักสูตรส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และการรู้เรื่องการอ่าน โดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นอีสาน สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา N = 5

องค์ประกอบของหลักสูตร	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. หลักการของหลักสูตร	4.20	0.56	มาก
2. จุดประสงค์ของหลักสูตร	4.08	0.49	มาก
3. โครงสร้างของหลักสูตร	4.10	0.51	มาก
4. กิจกรรมการเรียนรู้	4.04	0.35	มาก
5 สื่อและแหล่งเรียนรู้	4.26	0.59	มาก
6. การวัดและการประเมินผล	4.10	0.55	มาก
7. หน่วยการเรียนรู้	3.93	0.58	มาก
รวมเฉลี่ย	4.10	0.52	มาก

จากตาราง 1 พบว่า โดยภาพรวมผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มีความคิดเห็นว่าร่างหลักสูตรส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และการรู้เรื่องการอ่าน โดยใช้วรรณกรรมท้องอีสาน สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.10, S.D = 0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า ทุกองค์ประกอบของหลักสูตรมีผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.26, SD = 0.59) รองลงมาคือ ด้านหลักการของหลักสูตร ($\overline{X}$ = 4.20, SD = 0.56) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดแต่ยังผ่านเกณฑ์การประเมินคือ ด้านหน่วยการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 3.93, SD = 0.58) แสดงให้เห็นว่าร่างหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมในทุกด้าน จึงสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ได้

นอกจากนี้ ผู้เชี่ยวชาญยังได้เสนอ ข้อเสนอแนะเชิงคุณภาพเพิ่มเติม เพื่อการปรับปรุงร่างหลักสูตรให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. การปรับปรุงด้านภาษา ผู้เชี่ยวชาญแนะนำให้ปรับเปลี่ยนคำศัพท์ในชื่อหลักสูตรและองค์ประกอบต่าง ๆ ให้เหมาะสมมากขึ้น เช่น ใช้คำว่า “ระดับประถมศึกษา” แทน “ชั้นประถมศึกษา” รวมถึงปรับปรุงภาษาในส่วนของหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้เน้นถึง “ความจำเป็นในการพัฒนา” และ “ความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย” เพื่อสะท้อนเจตนารมณ์ของหลักสูตรได้อย่างชัดเจน

2. ด้านกิจกรรมและการนำไปใช้ ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อสังเกตเชิงบวกและชื่นชมการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ในทุกหน่วยการเรียนรู้ ที่มีการบูรณาการกระบวนการส่งเสริมนิสัยรักการ

อ่านและการรู้เรื่องการอ่านโดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นอีสานอย่างเป็นระบบ ซึ่งเป็นแนวทางที่เป็นรูปธรรมและมีคุณค่าต่อการจัดการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นพ้องว่าควรมีการเผยแพร่หลักสูตรนี้สู่สถานศึกษาอื่น ๆ เพื่อใช้เป็นต้นแบบในการจัดการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ต่อไป สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญข้างต้น โดยสะท้อนถึงความสำเร็จในการออกแบบกิจกรรมและศักยภาพของหลักสูตรในการพัฒนาทักษะการอ่านและนิสัยรักการอ่านของนักเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยระยะที่ 2 ซึ่งมุ่งเน้นกระบวนการพัฒนาหลักสูตร พบว่า หลักสูตรส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการรู้เรื่องการอ่านโดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นอีสานสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับองค์ประกอบหลักสูตรในระดับสูงทั้งด้านหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ตลอดจนหน่วยการเรียนรู้ ผลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนาหลักสูตรตามกระบวนการอย่างเป็นระบบ การยกร่างที่มีองค์ประกอบครบถ้วน และการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ สามารถนำไปสู่หลักสูตรที่มีคุณภาพและพร้อมใช้จริง นอกจากนี้ หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นยังสอดคล้องกับ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเฉพาะการส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่าน (Reading Literacy) ตามแนวทางการประเมินของ PISA ที่เน้นความสามารถในการทำความเข้าใจ ตีความ และนำสาระจากการอ่านไปใช้ในชีวิตจริง ทั้งนี้ความสำเร็จดังกล่าวเกิดจากการนำผลการสังเคราะห์องค์ประกอบหลักสูตรจากการวิจัยระยะที่ 1 มาใช้เป็นกรอบโครงสร้างในการยกร่างหลักสูตร Kamonlak Promma & Prasong Saihong (2025). อีกทั้งยังให้ความสำคัญกับการออกแบบกิจกรรมและสื่อที่สอดคล้องกับบริบท ความสนใจ และระดับความสามารถของผู้เรียน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของ ไทเลอร์ (Tyler, 1949) และ ทาบา (Taba, 1962) ที่เน้นการกำหนดจุดมุ่งหมาย การคัดเลือกและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการประเมินผลอย่างสอดคล้องกัน ตลอดจนแนวทางของ สงัด อุทรานันท์ (2532) และ ธำรง บัวศรี (2542) ที่ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการกำหนดจุดมุ่งหมายให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน การออกแบบกิจกรรมที่เชื่อมโยงเนื้อหากับบริบทท้องถิ่นผ่านวรรณกรรมอีสาน ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย สามารถเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับเนื้อหาใหม่ได้อย่างเป็นธรรมชาติ อีกทั้งยังสอดคล้องกับ ทฤษฎีการอ่านเชิงปฏิสัมพันธ์ (Transactional Theory) ของ Rosenblatt (1994) ที่มองว่าการอ่านเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้อ่านกับบทอ่านและประสบการณ์ของผู้อ่านเอง วรรณกรรมท้องถิ่นที่มีเนื้อหาใกล้ตัวผู้เรียนจึงช่วยกระตุ้นความสนใจ ส่งเสริมการมีส่วนร่วม และสร้างแรงจูงใจในการอ่าน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างนิสัยรักการอ่านอย่างยั่งยืน และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ

ศศินันท์ ศิริธาดากุลพัฒน์ (2561) ที่ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรเสริมทักษะการรู้เรื่องการอ่านตามแนวจิตตปัญญาศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ พบว่าผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการอ่านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และการเรียนรู้ผ่านวรรณกรรมท้องถิ่นช่วยพัฒนานิสัยรักการอ่านได้อย่างชัดเจน อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลธิชา หอมฟุ้ง (2560) และ ศรีรัตน์ เจิงกลิ่นจันทร์ (2542) ที่ชี้ให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นและกิจกรรมเชิงรุก สามารถส่งเสริมทักษะการอ่าน ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีต่อการอ่านของนักเรียนประถมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทผู้เรียนและชุมชน ยังช่วยเพิ่มประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญที่ให้ปรับปรุงภาษาและถ้อยคำในชื่อหลักสูตรและองค์ประกอบต่าง ๆ สะท้อนถึงความสำคัญของการใช้ภาษาที่เหมาะสม ชัดเจน และเป็นทางการ โดยเฉพาะการเลือกใช้คำว่า “ระดับประถมศึกษา” แทน “ชั้นประถมศึกษา” รวมถึงการปรับถ้อยคำในส่วนหลักการและจุดมุ่งหมายให้เน้นถึงความจำเป็นและความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งช่วยให้การสื่อสารเจตนารมณ์ของหลักสูตรมีความชัดเจนและน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า หลักสูตรส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการรู้เรื่องการอ่านโดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นอีสาน สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมทั้งด้านโครงสร้าง เนื้อหา และกระบวนการจัดการเรียนรู้ อีกทั้งยังสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมการอ่านและการรู้เรื่องการอ่านและนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษาได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การยกร่างหลักสูตร

1.1 เลือกเนื้อหาบูรณาการวรรณกรรมอีสานที่เหมาะสมตามช่วงชั้น และความสนใจของนักเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน

1.2 สร้างกิจกรรมการเรียนรู้แบบหลากหลาย โดยออกแบบกิจกรรมทั้งการอ่าน การเขียน การอภิปรายและการแสดงออกสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านอย่างเป็นระบบ

1.3 เน้นการพัฒนาทักษะการอ่านเชิงลึก โดยกำหนดเป้าหมายการอ่านให้ชัดเจน เช่น การจับใจความ การตีความ การสังเคราะห์ข้อมูลจากวรรณกรรม

1.4 กำหนดตัวชี้วัดชัดเจน และวางเกณฑ์การประเมินผลทั้งเชิงปริมาณ (จำนวนครั้งการอ่าน) และเชิงคุณภาพ (ความเข้าใจและการนำไปใช้)

2. การวิพากษ์หลักสูตรด้วยผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

2.1 เชิญผู้เชี่ยวชาญที่หลากหลายด้าน ครูภาษาไทย, นักวรรณกรรม, นักจิตวิทยาการศึกษา เพื่อให้ได้มุมมองรอบด้าน

2.2 ประเมินความเหมาะสมของเนื้อหาและกิจกรรม ตรวจสอบว่าวรรณกรรมที่เลือกและกิจกรรมที่ออกแบบมีเหมาะสมกับวัยและสภาพแวดล้อมของนักเรียน

2.3 รับฟังข้อเสนอแนะเชิงปรับปรุง และปรับแก้ไขหลักสูตรตามข้อคิดเห็น เช่น การปรับความยากง่ายของเนื้อหา การออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับเป้าหมายหรือนักเรียน

2.4 สร้างเอกสารสรุปผลการวิพากษ์ และรวบรวมข้อเสนอแนะทั้งหมดเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรในขั้นตอนสุดท้าย

ข้อเสนอแนะในกำรทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การยกร่างหลักสูตร

1.1 การเพิ่มความหลากหลายของวรรณกรรม โดยการคัดเลือกวรรณกรรมท้องถิ่นอีสาน ที่ครอบคลุมหลายรูปแบบ เช่น การเรื่องเล่า นิทานพื้นบ้าน เพลงพื้นเมือง และบทกวี เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ทั้งด้านภาษาและวัฒนธรรม

1.2 การสร้างความเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน โดยการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถเชื่อมโยงเนื้อหา กับประสบการณ์ส่วนตัว เพื่อกระตุ้นความสนใจ และสร้างแรงจูงใจในการอ่าน

1.3 กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ชัดเจน โดยการระบุวัตถุประสงค์ หรือจุกมุ่งหมายด้านนิสัยรักการอ่านและการรู้เรื่องการอ่านอย่างเป็นรูปธรรม เช่น การจับใจความ สรุปใจความสำคัญ การวิเคราะห์ตัวละคร และความคิดสร้างสรรค์

1.4 จัดลำดับหน่วยการเรียนรู้เหมาะสม โดยเริ่มจากกิจกรรมง่าย ๆ ไปสู่กิจกรรมยากและซับซ้อนตามลำดับ เพื่อให้นักเรียนพัฒนาทักษะการอ่านอย่างต่อเนื่อง และชื่นชอบการอ่านมากยิ่งขึ้น

2. การวิพากษ์หลักสูตรด้วยผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

2.1 คัดเลือกผู้เชี่ยวชาญหลากหลายสาขา ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย วรรณกรรมท้องถิ่น
การประถมศึกษา และจิตวิทยาการเรียนรู้ เพื่อให้ได้มุมมองครบถ้วน

2.2 เครื่องมือที่ใช้การวิพากษ์เชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ เช่น แบบประเมินความเหมาะสมของเนื้อหา หลักสูตร และกิจกรรมการเรียนรู้ พร้อมการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อเก็บข้อมูลเชิงลึก

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546.* กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.* สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.

ชลธิชา หอมฟุ้ง. (2560). *การพัฒนาแนวการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยโดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นเป็นฐานร่วมกับการเรียนรู้แบบเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความสามารถในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน.* มหาวิทยาลัยศิลปากร.

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *หลักการวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 9).* กรุงเทพฯ : สุวิริยาสาส์น

ศศินันท์ ศิริธาดากุลพัฒน์. (2561). *การพัฒนาและศึกษาผลการใช้หลักสูตรเสริมทักษะการรู้ เรื่อง การอ่านตามแนวจิตตปัญญาศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้*. วิทยานิพนธ์: มหาวิทยาลัยบูรพา.

ศรีรัตน์ เจิงกลิ่นจันทร์. (2542). *การอ่านและการสร้างนิสัยรักการอ่าน. พิมพ์ครั้งที่ 4.* ไทยวัฒนาพานิช.

สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2553). *ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.* กาฬสินธุ์: ประสานการพิมพ์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *กรอบแนวคิดการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21.* สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. (2566). *รายงานผลการทดสอบระดับชาติ (NT และ O-NET) ปีการศึกษา 2566.*

สงัด อุทรานันท์. (2532). *แนวคิดและหลักการออกแบบหลักสูตร.* ไทยวัฒนาพานิช.

ธำรง บัวศรี. (2542). *ทฤษฎีหลักสูตรและการพัฒนา.* มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

แม้นมาส ชวลิต. (2529). *การจัดการเรียนการสอนการอ่านเพื่อความเข้าใจในระดับประถมศึกษา.* จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Likert, R. (1932). A Technique for the Measurement of Attitudes. Archives of Psychology.

Organisation for Economic Co-operation and Development. (2022). *PISA 2022 results: What students know and can do (Vol. I).* OECD Publishing. https://doi.org/10.1787/8d6a2f26-en

Promma, K., & Saihong, P. (2025). *The current situation and needs for developing curriculum to promote reading habits and reading literacy using Isan local literature for primary school learners. Journal of Education and Learning, 15*(1), 166–178. https://doi.org/10.5539/jel.v15n1p166

Rosenblatt, L. M. (1994). *The reader, the text, the poem: The transactional theory of the literary work.* Southern Illinois University Press.

Taba, H. (1962). *Curriculum development: Theory and practice.* Harcourt, Brace & World.

Tyler, R. W. (1949). *Basic principles of curriculum and instruction.* University of Chicago Press.